

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL SOCIALINIO VERSLO PLĖTROS ĮSTATYMO, VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO
NR. I-1491 23 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR VALSTYBĖS IR
SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO
ĮSTATYMO NR. VIII-729 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-
18-1462(3) (TAIS Nr. 18-14981(2))**

2019-04-30 Nr. NV-1182

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: nustatyti socialinio verslo subjekto sampratą, socialinio verslo subjekto veiklos kriterijus, siekiamo socialinio poveikio sritis, statuso suteikimo ir netekimo tvarką, socialinio verslo subjektui taikomas valstybės paramos formas, siekiant paskatinti socialinio verslo, kaip galimybės versliais būdais spręsti visuomenės socialines problemas, plėtrą.

Esama situacija: šiuo metu Socialinių įmonių įstatyme įteisintas socialinio verslo užimtumo modelis, kai socialinės įmonės statusą turinčios įmonės įdarbina tikslinėms grupėms priklausančius asmenis, praradusius profesinį ir bendrąjį darbingumą, ekonomiškai neaktyvius, negalinčius lygiomis sąlygomis konkuruoti darbo rinkoje. Šioms įmonėms teikiama valstybės pagalba (subsидijos: darbo užmokesčiui ir valstybinio socialinio draudimo įmokoms, neįgalių darbuotojų darbo vietoms įsteigti ar pritaikyti ir jų darbo priemonėms įsigyti ar pritaikyti, tikslinėms asmenų grupėms priklausantiems darbuotojams mokytis, papildomoms administracinėms ir transporto išlaidoms, asistento (gestų kalbos vertėjo) išlaidoms).

Esmė:

- socialinis verslas turi vykdyti nuolatinę ekonominę veiklą Įstatymo projekte nustatytose socialinio poveikio srityse (pvz., neįgaliųjų, pensininkų, priklausomybių turinčių asmenų, ilgalaikių bedarbių, pabėgėlių, prievartą patyrusių asmenų, visuomenės sveikatinimo, biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugos ir kt.);
- socialinio verslo subjektu gali būti labai maža, maža ir vidutinė įmonė, išskyrus a) juridinį asmenį, kurį kontroliuoja valstybė ar savivaldybė, b) politinę partiją, religinę bendruomenę ar bendriją, c) juridinį asmenį, vykdančią ekonominę veiklą tokiose srityse kaip sprogmenų prekyba, civilinių pirotechnikos priemonių prekyba, karinės technikos ir jos įrangos, ginklų ir amunicijos prekyba, alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių prekyba, azartinių lošimų organizavimas;
- daugiau nei 80 proc. socialinio verslo gauto pelno skiriama socialiniam poveikiui;
- socialinio verslo subjektams galėtų būti taikomos šios valstybės paramos formos: teisė gauti valstybės ir savivaldybių turtą panaudos pagrindais, rezervuota teisė dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, dalinis ar visiškas palūkanų dengimas, vietinių rinkliavų lengvatos;
- VŠĮ „Versli Lietuva“ duomenimis 2018 m. pradžioje veikė 62 įmonės, kurios gali būti priskirtos socialinio verslo įmonėms. Prognozuojama, kad kasmet socialinio verslo subjekto

statusą papildomai galėtų gauti apie 30 įmonių. Tokiu būdu po 2-3 metų Lietuvoje galėtų veikti apie 150 socialinio verslo įmonių;

- anot Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, įsigaliojus valstybės bei savivaldybės turto naudojimo lengvatoms socialinio verslo subjektams, valstybės ir savivaldybių biudžetai netektų iki 860 tūkst. eurų turto nuomos mokesčio. Tačiau būtų sutaupoma mažiausiai 1,6 mln. eurų per metus valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų, skiriamų socialinių paslaugų teikimui. Tokiu būdu ilgalaikėje perspektyvoje suteikiamos lengvatos turėtų teigiama poveiki valstybės ir savivaldybių biudžetams.

Derinimas:

- derinta su Aplinkos, Finansų, Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo, Sveikatos apsaugos, Švietimo ir mokslo, Vidaus reikalų, Žemės ūkio ministerijomis, Konkurencijos taryba, Investuotojų forumu, asociacija „Lietuvos neįgaliųjų forumas“, asociacija „Žinių ekonomikos forumas“, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos verslo konfederacija, Nevyriausybinų organizacijų taryba, Vietos veiklos grupių tinklu, Vilniaus universiteto Teisės klinika, VšĮ Lietuvos inovacijų centras, VšĮ Neformalaus ugdymo namai, VšĮ Versli Lietuva;
- klausimas buvo apsvarstytas 2018 m. gruodžio 11 d. Tarpinstituciniame pasitarime, taip pat 2019 m. balandžio 8 d. aptartas ministrų pasitarime;
- teikiamas patikslintas projektų paketas, atsisakant anksčiau siūlytos GPM lengvatos. Tačiau lieka nesuderintos nuostatos: Finansų ministerija nepritaria teisei gauti valstybės ir savivaldybių turtą panaudos pagrindais bei Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pažymi, kad nėra aišku, kokia apimtimi reguliavimas būtų taikomas juridinių asmenų, kuriems suteiktas socialinės įmonės statusas pagal Socialinių įmonių įstatymą, atžvilgiu.

Atitiktis Vyriausybės programai: įgyvendina Vyriausybės programos plano priemonę - Socialinio verslo įstatymo inicijavimas ir priėmimas, siekiant apibrėžti socialinio verslo kriterijus, formas ir paramos gavimo būdus.

Istatymų projektų paketo numatytas svarstymas Seime – gegužės mėnuo.

Dalykinio vertimo išvada: siūlome patikslintą projektų paketą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Patarėjas

Saulius Gaigalas